

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZSR.422.28.2016.MS

Warszawa, 20 lipca 2016 roku

**Pani
Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej**

zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 575), organizowanie oraz prowadzenie ośrodków adopcyjnych należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Źródłem finansowania tego zadania, zgodnie z art. 127 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885), a także art. 49 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 198), są dotacje celowe z budżetu państwa, których wysokość winna zapewnić realizację zadań. Dotacje te są przekazywane przez wojewodę w sposób umożliwiający pełne i terminowe wykonanie zleconych zadań, a ich kwoty ustala się zgodnie z zasadami przyjętymi w budżecie państwa do określania wydatków podobnego rodzaju. Zgodnie z art. 49 ust. 6 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, jednostce samorządu terytorialnego wykonującej zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, przysługuje prawo dochodzenia należnego świadczenia w wypadku niedotrzymania przez administrację rządową obowiązku przekazania dotacji celowej w wysokości zapewniającej realizację zadań zleconych w sposób pełny i terminowy, wraz z odsetkami w wysokości ustalonej jak dla zaległości podatkowych, w postępowaniu sądowym.

Podnosi się, że w odniesieniu do terminu przekazania dotacji nie chodzi o wskazywanie określonych, kalendarzowych dat przekazywania środków finansowych z budżetu państwa, ale o zapewnienie systematycznego, w ciągu roku budżetowego, wypłacania dotacji celowych. Ponieważ najpoważniejszą częścią wydatków bieżących są wydatki

26 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

na wynagrodzenia i uposażenia realizowane w okresach miesięcznych, dotacje celowe na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, powinny być wypłacane w okresach miesięcznych. Dostosowanie terminów przekazywania dotacji do charakteru zadań z zakresu administracji rządowej, umożliwiając jednostkom samorządu pełną i terminową realizację zadań, nie wymaga od administracji rządowej wcześniejszego uruchamiania środków niż w sytuacji wykonywania zadań przez organy administracji rządowej.¹

Tymczasem, z informacji posiadanych przez Rzecznika Praw Dziecka wynika, że ww. dotacje celowe uruchamia się w kilku transzach, każdorazowo po dokonaniu analizy zapotrzebowania na środki, zgłaszanego przez urzędy wojewódzkie w uzgodnieniu z jednostkami samorządu terytorialnego. Sytuację tę dodatkowo utrudnia brak informacji o kwotach i konkretnych, stałych terminach przekazywania kolejnych transz dotacji.

Taki sposób finansowania poważnie utrudnia zaplanowanie pracy ośrodków adopcyjnych oraz realizację poszczególnych zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym prowadzenie polityki kadrowej.

Powyższe rodzi niepewność, co do możliwości zagwarantowania ośrodkom adopcyjnym ich dalszego prawidłowego funkcjonowania.

Nie ulega wątpliwości jak istotna jest rola ośrodków adopcyjnych w funkcjonowaniu systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. Odpowiadają one bowiem za poszukiwanie odpowiednich rodziców dla dzieci, które w swoim życiu nie doświadczyły miłości, ciepła i poczucia bezpieczeństwa. To zadanie, które winno być nie tylko wysoko doceniane, ale przede wszystkim należycie zabezpieczone, w tym także finansowo, tak aby wykonywane przez ośrodki zadania umożliwiały pełną realizację praw dzieci oczekujących na adopcję.

Chciałbym podkreślić, że nie wyobrażam sobie sytuacji, w której z powodu braku środków finansowych lub nieterminowego ich przekazywania marszałkowie województw byliby zmuszeni do likwidacji tak niezwykle ważnej instytucji.

W tym miejscu należy przypomnieć, że obecnie liczba ośrodków jest mniejsza w stosunku do liczby ośrodków funkcjonujących przed wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zapewniano wówczas, że przepisy ww. ustawy zagwarantują wysoką jakość pracy ośrodków a liczba ośrodków adopcyjnych

¹ A. Niezgoda, *Podział zasobów publicznych między administracją rządową i samorządową*, LEX 2012 – Monografia.

będzie odpowiednia do potrzeb i zapewni realizację ustawowych zadań, gwarantując dzieciom wychowanie w rodzinie.

W związku z niepokojącymi sygnałami jakie docierają do Rzecznika Praw Dziecka dotyczącymi sposobu finansowania ośrodków adopcyjnych oraz mając na uwadze dobro dzieci oczekujących na adopcję, powołując się na art. 10a i art. 11 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 2086.) zwracam się do Pani Minister o zapewnienie ciągłości procedur adopcyjnych.

Proszę o poinformowanie Rzecznika Praw Dziecka o dokonanych ustaleniach i podjętych działaniach.

Z wyrazami szacunku
Marek Michalek